2-24078732-12-2-17072024
dosar nr. 2-9522/2024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

12 februarie 2026 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Centru)
Completul format din președintele ședinței, judecător Ciprian Valah
Grefier Valeria Marcoci

examinând în ședință publică de judecată cauza civilă la acțiunea înaintată de Badicico Petru împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Administrația Națională a Penitenciarelor, privind repararea prejudiciului moral cauzat prin tratamente degradante condamnatului la detenție pe viață,-

a c o n s t a t a t:

Pretenții revendicate

La 17.07.2024, reclamantul Badicico Petru a înaintat în judecată prezenta acțiune împotriva pârâtului Ministerul Justiției prin care a solicitat a încasa din bugetul statului în beneficiul reclamantului prejudiciul moral în mărime de 701.168 lei.

În fapt, reclamantul menționează următoarele circumstanțe.

Formula achitării prejudiciului moral cauzat prin deținerea condamnatului în condiții contrare art.3 din Convenția Europeană se confirmă în instanțele naționale cu privire la achitarea per zi câte 104 lei, iar formula achitării rezultă din decizia Curții Supreme de Justiției nr.2ra-1479/2022 din 25.01.2023, achitarea prejudiciului moral cauzat prin deținerea condamnatului în condiții contrare art.3 CEDO (după formula: 190.000 lei x 1820 zile = 104 lei).

La caz, prin decizia irevocabilă a Curții de Apel Chișinău nr.21r-330/2023 din 23.04.2024, s-a menținut încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr.21ji-2951/2023 din 25.01.2024, prin care s-a admis parțial plângerea condamnatului Badicico Petru împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care conform jurisprudenței Curții Europene afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția Europeană. S-a constatat referitor la condamnat că a fost deținut în Penitenciarul 13-Chișinău și Penitenciarul 17-***** o perioadă totală de 6742 zile în condiții contrare art.3 din Convenția Europeană. S-a explicat condamnatului că este în drept să înainteze acțiune civilă în baza art.473^4 alin.(6) Cod de procedură penală.

Reclamantul reține că a făcut cunoștință cu decizia irevocabilă a Curții de Apel Chișinău nr.21r-330/2023 din 23.04.2024, la 11.07.2024, potrivit plicului nr.932 din 11.07.2024 și răspunsul Curții de Apel Chișinău nr.4-35/18-1591 din 08.07.2024.

Reclamantul menționează că a depus prezenta acțiune în judecată privind repararea prejudiciului moral în mărime de 701.168 lei, după formula: 6742 zile x 104

lei/zi = 701.168 lei și face referire la art.24 din Constituția RM și art.3 din Convenția Europeană din care rezultă că nimeni nu va fi supus la torturi, pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante, ceea ce s-a constatat prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 25.01.2024.

În fapt, reclamantul se află în detenție din 30.03.2005, iar pe parcursul detenției în Penitenciarul nr.13-Chișinău și Penitenciarul nr.17-***** i-a fost încălcat art.3 din Convenție, fiind deținut în condiții inumane și degradante o perioadă totală de 6742 zile potrivit deciziei irevocabile a Curții de Apel Chișinău nr.21r-330/2023 din 23.04.2024, prin care s-a constatat încălcarea art.3 din Convenție, respectiv reclamantul solicită încasarea din bugetul de stat prejudiciul moral în beneficiul în mărime de 701.168 lei, după formula 6742 zile x 104 lei/zi.

Reclamantul invocă legislația aplicabilă speței și menționează că deoarece în privința reclamantului a fost aplicată pedeapsă pentru care nu este prevăzută reducerea termenului de detenție, Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) prin încheierea nr.21ji-2951/2023 din 25.01.2024, a constatat condițiile precare pentru perioada totală de 6742 zile și a explicat condamnatului Badicico Petru Vasile că poate înainta o acțiune civilă conform art.473^4 alin.(6) CPP, respectiv prin încheierea Judecătoriei (sediul Ciocana) precitată s-a constatat că Badicico Petru are dreptul de a pretinde repararea prejudiciului moral cauzat prin deținerea acestuia în condiții inumane și degradante contrar art.3 din Convenție, menținută prin decizia irevocabilă a Curții de Apel Chișinău nr.21r-330/2023 din 23.04.2024.

Din perspectiva acestor norme instanța trebuie să admită pretenția reclamantului privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 701.168 lei, deoarece maltratarea a căzut sub incidența art.3 CEDO, recunoscut de instanțele naționale irevocabile.

Astfel, instanța nu trebuie să treacă cu vederea că prin decizia irevocabilă a Curții de Apel Chișinău nr.21r-330/2023 din 23.04.2024, s-a menținut încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr.21ji-2951/2023 din 25.01.2024, prin care s-a admis parțial plângerea condamnatului Badicico Petru împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care conform jurisprudenței Curții Europene afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 CEDO.

Având în vedere caracterul și gravitatea suferințelor cauzate reclamantului, măsura în care această compensare poate aduce satisfacție, ținând cont de personalitatea acestuia și perioada de detenție, este necesar a încasa prejudiciul moral în mărime de 701.168 lei, după formula: 6742 zile x 104 lei, în care a fost deținut în condiții inumane de detenție, în special la condiții antisanitare și antiigienice, neluarea măsurilor de dezinfecție, alimentație necalitativă, supraaglomerarea celulelor, condiții de iluminare insuficientă, asistentă medicală necorespunzătoare pentru perioada totală de 6742 zile.

La stabilirea cuantumului prejudiciului moral instanța trebuie să țină cont și de sumele acordate de Curtea Europeană în cauze similare.

La examinarea cauzei, reclamantul Badicico Petru citat legal (f.d.50) nu s-a prezentat din motive obiective (se află în detenție), dar a solicitat admiterea acțiunii potrivit cererii concretizate din care rezultă că în final solicită a încasa din bugetul statului în beneficiul reclamantului prejudiciul moral în mărime de 173.673 euro.

Pârâtul Ministerul Justiției citat legal (f.d.51) nu s-a prezentat nici un reprezentant, dar a depus referință în care solicită respingerea acțiunii ca neîntemeiată (f.d.44-48).

Intervenientul accesoriu, Administrația Națională a Penitenciarelor, atras în proces (f.d.72) și citat legal (f.d.76) nu s-a prezentat nici un reprezentant și referință nu a depus.

Aprecierea instanței

Examinând cauza, instanța consideră că acțiunea este întemeiată parțial având în vedere următoarele.

Referitor la pretenția din acțiune privind încasarea din bugetul statului în beneficiul reclamantului prejudiciul moral în mărime de 173.673 euro, instanța reține următoarele circumstanțe și norme aplicabile.

Circumstanțe/probe. În admiterea acțiunii reclamantul a anexat: decizia Curții de Apel Chișinău nr.21r-330/23 din 23.04.2024 (f.d.13-27); încheierea Curții Supreme de Justiție nr.2ra-1479/22 din 25.01.2023 (f.d.28-33).

Norme aplicabile. Conform art.473^2 Cod de procedură penală (CPP), (3) Condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Potrivit art.473^4 CPP, (6) În cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3), persoanele condamnate la detenție pe viață nu pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei, dar pot înainta o acțiune civilă.

Conform art.2036 Cod civil, (1) În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența şi întinderea prejudiciului patrimonial.

Potrivit art.2037 Cod civil, (1) Mărimea despăgubirii pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. (2) Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială şi socială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. (3) La

determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Concluziile instanței. Din circumstanțele, probele și normele reținute instanța consideră că este întemeiată parțial pretenția din acțiune privind încasarea din bugetul statului în beneficiul reclamantului prejudiciul moral în mărime de 173.673 euro.

Instanța a ajuns la această concluzie în baza probelor din dosar ce confirmă că prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 25.01.2024, a fost admisă parțial plângerea condamnatului Badicico Petru împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care conform jurisprudenței Curții Europene afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția Europeană și s-a constatat că a fost deținut în Penitenciarul nr.13 și Penitenciarul nr.17- ***** o perioadă totală de 6742 zile în condiții contrare art.3 din Convenția Europeană. S-a explicat condamnatului că este în drept să înainteze în acest sens o acțiune civilă în temeiul art.473^4 alin.(6) Cod de procedură penală (CPP).

Instanța reține că încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 25.01.2024, indicată supra, a fost menținută prin decizia irevocabilă a Curții de Apel Chișinău (Colegiul penal) nr.21r-330/23 din 23.04.2024 (f.d.13-27).

Astfel, din probele anexate rezultă că reclamantul la caz este condamnat la detenție pe viață, ceea ce se reține în decizia Curții de Apel Chișinău nr.21r-330/23 din 23.04.2024 (f.d.16), în privința căruia Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana) a constatat prin încheiere irevocabilă că a fost deținut în condiții contare art.3 CEDO.

Or, în acest caz condamnatul este în drept să solicite despăgubiri prin înaintarea acțiunii civile și anume în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin.(3) CPP, persoanele condamnate la detenție pe viață nu pot solicita reducerea pedepsei cu titlu de despăgubiri, dar pot înainta acțiune civilă (*art.473^4 alin.(6) CPP*).

Prin urmare, reieșind din circumstanțele și probele reținute instanța consideră că se atestă temei din prisma cadrului legal indicat supra prin care să fie admisă pretenția din acțiune privind repararea prejudiciului moral cauzat reclamantului prin detenția acestuia o perioadă de 6742 zile în condiții contrare art.3 din Convenția Europeană.

Însă, instanța consideră că prejudiciul moral solicitat în mărime de 173.673 euro, este o sumă nejustificată reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor morale suportate de reclamant, deoarece această sumă este în contradicție cu principiul compensării echitabile potrivit căruia despăgubirea nu trebuie să constituie venituri nejustificate pentru persoana lezată, nici sume excesive pentru autorul daunei.

Astfel, pentru a nu știrbi din principiul satisfacției echitabile a despăgubirilor acordate, instanța consideră că repararea prejudiciului moral cu suma de **350.000** lei, este echitabilă pentru reclamant, restul sumei este pretinsă neîntemeiat.

Totodată, instanța reține că a admis parțial prejudiciul moral reieșind din cadrul legal aplicabil speței, din care rezultă că instanța este în drept să oblige persoana responsabilă să repare prejudiciul moral prin echivalent bănesc indiferent de existența

și întinderea prejudiciului patrimonial, mărimea prejudiciului moral fiind determinată reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate, apreciate de instanță în raport cu circumstanțele speței constatate (art.art: 2036, 2037 Cod civil).

Instanța apreciază critic argumentele și probele pârâtului privind respingerea integrală a acțiunii, deoarece instanța constată că sunt în contradicție cu circumstanțele speței reținute de instanță conform art.121 Cod de procedură civilă.

Instanța nu se expune la toate argumentele invocate în speță, dar numai asupra aspectelor decisive pentru soluționarea justă a cauzei, după cum rezultă și din jurisprudența Curții Europene (*cauza Gard Ruiz vs Spania, 21.01.1999; parag.26; cauza Moreira Fereira vs Portugalia, 11.07.2017, parag.84,98*).

Având în vedere circumstanțele reținute și normele aplicabile, instanța ajunge la concluzia că acțiunea urmează a fi admisă parțial.

În conformitate cu art.art: 236-241 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,-

h o t ă r ă ș t e:

Acțiunea înaintată de Badicico Petru împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Administrația Națională a Penitenciarelor, privind repararea prejudiciului moral cauzat prin tratamente degradante condamnatului la detenție pe viață – a admite parțial.

A încasa din bugetul statului prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Badicico Petru născut la **********, suma în mărime de 350.000 (trei sute cincizeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin tratamente degradante condamnatului la detenție pe viață pentru perioada de 6742 (șase mii șapte sute patruzeci și două) zile.

În rest, a respinge acțiunea ca neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunțare prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Centru).

Președintele ședinței, judecător Ciprian Valah